

Concordance – samarbejdet mellem patient og behandler

Concordance handler ikke blot om compliance eller information, men er et kodeord for det gode forløb. Det handler om samklang og samarbejde.

COMPLIANCE	CONCORDANCE
Compliance beskriver, i hvilken grad patienten følger den ordinære behandling	Concordance beskriver et samarbejde, hvor behandlingen beslutes i fællesskab med patienten
Fokus ligger primært på efterlevelse af faglige anbefalinger og instrukser, defineret af sundhedspersonale	Fokus ligger på både faglig viden og patientens egne erfaringer, værdier, kropslige reaktioner og livssituation
Compliance er udtryk for en passiv efterlevelse af sundhedspersonalets instrukser	Concordance er udtryk for et helhedsblik, hvor sundhedspersonalet ser det hele menneske

Et godt forløb opstår, når:

- faglig viden og lavet erfaring medes
- patientens kropslige respons tages alvorligt
- beslutninger træffes i fællesskab
- der er plads til justering, pauser og alternative veje

Concordance er et samarbejde, hvor behandlingen ikke kun gives til patienten, men udvikles sammen med patienten

Pas på med centralnervesystem-virkende medicin

Medicinsk påvirkning varierer fra patient til patient, men særligt lægemiddelgruppen benzodiazepiner påvirker sensitive patienter stærkere og kan i nogle tilfælde få alvorlige og længerevarende konsekvenser.

Vi anbefaler, at der udvises ekstra forsigtighed ved følgende lægemidler:

- Sovemedicin
- Antidepressiva
- Opioider
- Lignende præparater med virkning på centralnervesystemet

Foreningen NaturligViis

Foreningen NaturligViis arbejder for at udbrede kendskabet til sensitivitet som en naturlig del af menneskelig diversitet og for at styrke menneskekundskab, ligeværdig deltagelse og trivsel i samfundet. Vi ser sensitivitet som et naturligt vilkår og som en værdifuld del af vores fælles mangfoldighed.

Foreningen er et mødested for viden, levende erfaringer, dialog og fællesskab, hvor både private og faglig kan finde støtte, inspiration og ressourcer i relation til sensitivitet, menneskekundskab og universelle rammer.

Scan QR koden og læs mere om sundhedsområdet og sensitive patienter

Scan QR koden og læs artiklen "Når samværstærke reagerer kraftigere på medicin – og hvad vi skal være opmærksomme på"

'Den sensitive patient' er udviklet ud fra efterspørgsel fra sundhedspersonale for bedre behandlingsforløb af sensitive & samværstærke patienter der sårer, mærker, tænker og føler mere.

Brochuren er udviklet i samarbejde med konsulentfarmakonom og medicinsrådgiver, Kirsten Lange Raddik.

Brochuren kan rekvireres ved at sende en mail med ønsket antal og kontaktoplysninger til kontakt@naturligviis.dk

Foreningen NaturligViis

center for naturlig sensitivitet og menneskekundskab

kontakt@naturligviis.dk

www.naturligviis.dk

Den sensitive patient

FORENINGEN
NaturligViis

30% af patienter er højsensitive

Sensitivitet er et naturligt vilkår, hvor et følelsesnært nervesystem bearbejder sanser og følelsesmæssige indtryk dybere end gennemsnittet.

Nyere forskning viser, at 30% af befolkningen har en høj grad af sensitivitet.

Sensitivitet kan påvirke kroppens, psykens og nervesystemets reaktioner og ses på tværs af flere psykiske diagnoser, fx angst, stress, depression, ADHD og autisme.

Forskning viser, at forskelle i sensitivitet kan være forankret i nervesystemets biologiske og epigenetiske reaktivitet, altså hvordan miljø og erfaringer kan påvirke gensens og nervesystemets reaktion på stress og stimulation.

Det betyder, at hos nogle mennesker reagerer kroppen hurtigere, kraftigere eller mere ubrudt på lægemidler, hormoner, stimuli, stress og forandringer. Det kan vise sig som bivirkninger, overfølsomhed, manglende tolerance eller en oplevelse af, at behandlingen i sig selv bliver en belastning.

Hvorfor er dette vigtigt?

Hvis sundhedspersonale ikke tager højde for patientens sensitivitet, risikerer patienterne:

- Gentagne behandlingskift
- Øget lidelse
- Tab af tillid til sundhedspersonalet
- Følelsen af ikke at blive set eller lyttet til

Det sensitive menneske i mødet med sundheds-systemet

Et sensitivt menneske opfatter ofte:

- Flere kropssignaler
- Flere nuancer
- Flere sammenhænge

Det kræver ikke mere behandling – men en anden tilgang og kvalitet i mødet.

Her bliver relationen, sproget og tempoet afgørende.

Praktiske råd til samarbejdet

I mødet med den sensitive patient kan det være en fordel at:

- Spørge åbent ind til tidligere erfaringer med behandling
- Være opmærksom på kropslige reaktioner – også de subtile
- Anerkende at bivirkninger også kan være negative vækninger
- Justere dosis, tempo eller tilgang, hvor det er muligt
- Tænke non-farmakologiske eller supplerende tilgange ind
- Lade relationen være en aktiv del af behandlingen

Den sensitive patient – et menneske i et sundhedssystem i bevægelse

Det normative i sundhedsvæsenet er ikke statisk.

I en lærebog om psykiatri fra 1946 skrev forfatteren, at dem, der afveg fra det normale, kunne ses i kategorien "personlighedsforstyrrelse" – med eksempler som vintebædere, riksstøpslere og militærmørdere.

Hvad for i én tid opfattes som korrekt, evidensbaseret og hensigtsmæssigt, kan i en anden tid vise sig at være utilkrævet, for snarert eller direkte belastende for nogle mennesker.

Og netop her kan mødet med den sensitive patient stille særlige krav til sundhedsfaglig forståelse og tilgang.

Ikke fordi noget er "forkert", men fordi kroppen – og alle dens sanser – kan være mere modtagelig, mere responsiv og mere sårbar over for påvirkninger, herunder medicinske interventioner, procedurer, tempo og kommunikation.

Når behandlingen tilpasses til den sensitive patient kan overbelastning, gentagne behandlingsforløb og psykisk mistrivsel forebygges. Dette fremmer ikke alene patientens trivsel, men kan også lære til ressourcebenyttelse i sundhedssystemet, fordi behandlingen bliver mere målrettet og effektiv.

Fra et filosofisk perspektiv minder den sensitive patient om, at det ikke kun er individet, der skal tilpasse sig systemet. Vi lever i en verden, som ikke altid harmonerer med menneskers sanser og følelsesmæssige behov. Når sundhedssystemet tilpasser rammer, tempo og kommunikation til den sensitive patient, bliver sensitiviteten en ressource, der styrker både trivsel, behandlingskvalitet og systemets bæredygtighed.

Små tilpasninger i mødet med den sensitive patient kan gøre en stor forskel for trivsel og behandlingsresultat

Hvornår opstår sensitivitet?

Sensitivitet opstår spontant af en enkelt årsag. Den udvikles oftest i et samspil mellem biologi, erfaringer, miljø og omgivelser.

1. Biologisk og neurofysiologisk grundlag

Nogle mennesker fødes med et mere følsomt nervesystem, hvilket gør dem mere sårbar over for stimuli, både fysisk og følelsesmæssigt. Et følsomt nervesystem kan give øget opmærksomhed, dyb empati og høj intuition – men også højere sårbarhed over for overstimulering og stress.

2. Kroppens hukommelse, erfaringer og belastninger

Kroppen husker erfaringer. Gentagne belastninger, stress eller traumer kan skabe adaptiv sensitivitet, hvor kroppen og nervesystemet "tilpasser" sig for at beskytte individet mod yderligere skade. Dette inkluderer: Fysisk: Muskel, led og organer husker spor af tidligere belastninger. Emotionelt: Nervesystemet reagerer på tidligere smerte, frygt eller tab. Traumatisk: Uforløste traumer kan øge sensitiviteten.

3. Isotogene påvirkninger

Sensitivitet kan opstå udvikles i forbindelse med behandling eller kontakt med sundhedssystemet. Isotogene påvirkninger opstår bl.a. når udlagte håndklæder, bavekninger, komplicerede over eller oplevelser under medicinsk, kirurgisk eller plejemandet indtast påvirker nervesystemet. Disse påvirkninger kan forstærke sensitiviteten, både fysisk og psykologisk. Isotogen påvirkning er ikke nødvendigvis et tegn på fejl, men et udtryk for, at kroppen reagerer på den påvirkning, den udsættes for. Derfor kalder det på opmærksomhed, tilpasning og samarbejde – med fokus på concordance i behandlingen.

4. Psykologiske og sociale faktorer

Mennesker reagerer på deres sociale og relationelle miljøer. Oplevelsen af ikke at blive lyttet til, troet på eller inddraget i behandlingen kan forstærke sensitiviteten og medføre stressreaktioner.

5. Sensitivitet er en dynamisk tilstand

Sensitivitet er ikke statisk – den kan forandre sig over tid. Negativt: Ved gentagen overstimulering, traumer eller manglende støtte kan sensitiviteten blive belastende.

Positivt: Ved anerkendelse, støtte, trygge relationer, inddragelse og bevidsthedsnende strategier kan sensitivitet udvikles sig til en styrke.

Dette perspektiv understrøger hjernens plasticitet. Hver nervesystemet, psyken og kroppen kan tilpasse sig og udvikle sig gennem hele livet, hvis omgivelser og relationer giver plads, støtte og oplevelse af meningsfuldhed.